

Tussenrapport

Veldlessen Haringvliet

Schooljaar 2017/2018

Maart 2018
Joost de Kurver, ARK Natuurontwikkeling

ARK
NATUUR
ONTWIKKELING

Haringvliet
Naar een dynamische delta

Natuuravontuur in Haringvliet

Tijdens een veldles komen kinderen met hun neus bovenop nieuwe ontwikkelingen te staan. Met de voeten 'in de klei'. Door rond te struinen en spannende opdrachten uit te voeren, die zijn toegespitst op de locatie. Natuurbeleving met lijf en leden. Kinderen krijgen (via voorbereidende lessen in de klas) ook inzicht in de betekenis van wildernis in Nederland: van oases van groen in een stedelijk en 'vol' land. En van de noodzaak van robuuste natuur voor een blijvende en groeiende diversiteit aan soorten.

De Natuuravontuur veldlessen worden gegeven in en rondom het Haringvliet. Hier kwam met de voltooiing van de Haringvlietdam in 1971 het unieke deltaleven tot stilstand. Het getij viel weg, trekvisseren konden vanaf zee de rivieren niet meer op zwemmen, kustvogels en andere planten- en diersoorten verdwenen. In 2018 gaan de Haringvlietssluizen op een kier. In aanloop hierop werkt een unieke coalitie van zes natuurorganisaties aan een natuurlijker Haringvliet. Vanuit deze coalitie zijn de veldlessen tot stand gekomen.

Deelname

De veldlessen zijn gericht op de bovenbouw van het basisonderwijs. Scholen uit de directe omgeving zijn benaderd om deel te nemen. Door het geven van veldlessen worden de kinderen betrokken bij de ontwikkelingen in hun eigen omgeving. De veldlessen zijn uitgevoerd op vier locaties; Scheelhoek, Menheerse plaat, Quackstrand en Korendijkse slikken.

In het voorgaande seizoen is bij de locatie Korendijkse slikken uitgeweken naar het Tiendgors. Dit in verband met werkzaamheden aan de waterkering op die locatie. Het Tiendgors is als veldleslocatie goed bevallen en daarom wordt ook dit jaar, 2018, uitgeweken naar deze locatie. Hierdoor zijn ook de twee scholen van Zuid-Beijerland binnen bereik gekomen.

Er worden dit schooljaar 15 veldbezoeken uitgevoerd, waaronder 14 veldlessen, verdeeld over 8 scholen uit Stellendam, Middelhamnis, Piershil, Goudswaard, Zuid-Beijerland en Hellevoetsluis. Twee scholen nemen dit jaar voor het eerst deel: De Montessorischool uit Hellevoetsluis en OBS De Eendragt uit Zuid-Beijerland.

Eén veldbezoek wordt uitgevoerd met leerlingen van het Voortgezet Onderwijs van de Willem van Oranjeschool van de Christelijke Scholengemeenschap in Oud-Beijerland. Dit veldbezoek maakt onderdeel uit van een schoolopdracht in het kader van duurzaamheid opgesteld door stichting Milieu Dichterbij.

Totaal aantal deelnemers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal veldlessen en deelnemers per schooljaar.

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	totaal
Aantal veldlessen	13	15	15	43
Aantal leerlingen	311	356	311*	978
Aantal volwassenen	67	80	59*	206
Aantal deelnemers totaal	378	436	370*	1184

*Schatting, deze lessen hebben nog niet allemaal plaatsgevonden

Ook de begeleiding zoekt mee naar waterdieren.

Op zoek naar vraatsporen.

Het zou toch een goede plek zijn voor een beverburcht.

Deze tak lijkt verdacht veel op een vogel.

Juvenile paling gevangen.

Waterdieren zoeken en vangen;
teamwerk.

Leuke waarnemingen

Er zijn een aantal leuke en bijzondere waarnemingen en vangsten gedaan tijdens de veldlessen.

De opvallend grote rups van een Rietvink.

Gevangen jonge platvis.

Dood jong vogeltje.

Ei.

Media

Veel scholen plaatsen foto's en berichten op hun websites of sociale media. Ook trekken de veldlessen aandacht van lokale pers. Een veldles was bijvoorbeeld de aftrap van het Haringvlietweekend in september 2017.

Met laarzen in de modder tijdens start Haringvlietweekend

Gepubliceerd: Zaterdag 30 september 2017 om 18:44 | Laatst geupdate: Dinsdag 03 oktober 2017 om 10:07

Stellendam - Op vrijdag 29 september 2017 gaf burgemeester Grootenboer-Dubbelman de aftrap voor het Haringvlietweekend. Een weekend vol activiteiten om het Haringvliet actief te beleven. Leerlingen van basisschool het Stellegors mochten daarna mee met de eerste excursie van het weekend in natuurgebied de Scheelhoek. Lees hieronder verder.

<https://igo.nl/nieuws/algemeen/artikel/21003/Met-laarzen-in-de-modder-tijdens-start-Haringvlietweekend>

Toekomst

Van de 29 scholen in de omgeving hebben er 20 deelgenomen aan het veldlesprogramma, het voorjaar van 2018 hierin vast meegerekend. Twee scholen hebben al voor het derde seizoen deelgenomen.

Negen scholen hebben nog niet deelgenomen aan het programma. Dit zijn scholen uit met name Middelharnis/Sommelsdijk en uit Hellevoetsluis, gekoppeld aan de veldleslocaties Menheerseplaat en Quackstrand. Er ligt nog een grote kans om ook deze kinderen met het verhaal rondom het Haringvliet kennis te laten maken en het vooral met eigen ogen te zien en te ervaren.

Bij grotere scholen kan een leerjaar uit meerdere klassen bestaan. Zo kunnen er meerdere veldlessen met een school uitgevoerd worden. Kleinere scholen hebben vaak gecombineerde klassen. Soms zelfs een hele bovenbouw gecombineerd. Dit kan een reden zijn om niet elk jaar deel te nemen, gezien het grootste deel van de klas deze veldles dan al eens heeft meegemaakt.

De scholen die al hebben deelgenomen zijn enthousiast over de veldles. Zij zullen volgende jaargangen waarschijnlijk graag opnieuw deelnemen.

totaal aantal scholen (potentie)	29
deelname 1x	12
deelname 2x	6
Deelname 3x	2
niet deelgenomen	9

Bijlage: Deelname van scholen

aantal keer deelgenomen	totaal groepen	School	Plaats	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Menheerse plaat						
2	2	OBS Daltonschool de Vliegers	Middelharnis	1	1	
2	3	CBS Groen van Prinsterer	Middelharnis	1		2
2	3	CBS Bosseschool	Middelharnis	1	2	
0	0	SBO de Wegwijzer	Middelharnis			
0	0	OBS d'n Tuun	Middelharnis			
0	0	SBO Het Kompas	Middelharnis			
0	0	OBS J.C.. van Gent	Sommelsdijk			
0	0	CBS School met den Bijbel	Sommelsdijk			
Scheelhoek						
1	1	CNS Zomerland	Stellendam	1		
3	3	OBS Stellegors	Stellendam	1	1	1
1	1	CBS Het Kompas	Stellendam		1	
Korendijkse slikken / Tiendgors						
1	1	CBS De Wegwijzer	Piershil	1		
2	2	OBS 't Kraaienest	Piershil		1	1
1	1	CBS School met de Bijbel	Goudswaard	1		
2	2	OBS De gouwaert	Goudswaard	1		1
1	2	OBS De Eendragt	Zuid-Beijerland			2
Quackstrand						
3	4	OBS De Wateringe	Hellevoetsluis	1	1	2
1	2	OBS 't Schrijverke	Hellevoetsluis	2		
1	2	SBO De Windroos	Hellevoetsluis	2		
1	3	RKBS Hendrik Boogaardschool	Hellevoetsluis		3	
2	5	PCBS De Regenboog	Hellevoetsluis		2	3
1	3	RKBS De Sterrenwacht	Hellevoetsluis		3	
1	2	OBS Montessorischool	Hellevoetsluis			2
0	0	CBS De Bron	Hellevoetsluis			
0	0	OBS De Brandaris	Hellevoetsluis			
0	0	OBS De Houthoeffe	Hellevoetsluis			
0	0	OBS De Kring	Hellevoetsluis			
0	0	OBS Het Palet	Hellevoetsluis			
Voortgezet Onderwijs						
1	1	CSG Willem van Oranje	Oud-Beijerland			1
Totaal						
43 veldlessen				13	15	15